

Tone Pavček

MAJNICE – FULASTE PESMI

9. teden (18. – 22. 5. 2020)

DVOJINA

Dvojina je lepa, ker se vsak s kom pogovarja. Človek potrebuje sočloveka za pogovor. In slovenski jezik pozna dvojino. Lepo je reči IMAVA SE RADA, midva, jaz in ti, in ne IMAMO SE RADI. Dvojina je lepa. Jo uporabljaš? Jo znaš uporabljati? Kje se največkrat zmotiš? _____

Kaj vse lahko pomeni beseda tožba? Poglej v SSKJ, če nimaš nobene ideje.
Preberi pesem TOŽBA.

Tožba

Vsak se s kom pogovarja:
Babica z dedom,
mama z očetom,
zemlja s kmetom,
čebela s cvetom,
a z nebom
jutranja ali večerna zarja.
Vsak se s kom pogovarja.

Knjiga z bralcem,
igra z igralcem,
pa še z gledalcem,
pavček s kazalcem,
pa še z mezincem,
ali z žvečilcem,
pivec z veho,
pevec z mehóm,
šef pa s sefom,
če je v njem kaj denarja.

Vsak se s kom pogovarja.

Le zame nihče se ne zmeni,
le z mano nihče se ne meni,
le mene nihče ne ceni,
kot da so vsi – gluhi in nemi.

V pesmi se pojavijo naslednje besede: veha, meh, sef. Razloži jih s pomočjo SSKJ. Ugotovi, katera razlaga velja za besedo v pesmi.
Pobarvaj jo z markerjem ali jo obkroži.

véha -e ž (ę) lesen zamašek za sode: odbiti veho; zabiti sod z veho; pijan kot vеха zelo • ekspr. molči, vеха pijana človek pijani ♦ agr. kipelna vеха priprava, s katero se zamaši odprtina soda tako, da se prepreči dostop zraka in omogoči izhod ogljikove kisline // odprtina na vrhu soda: vеха je odmašena

méh -a m, mn. mehóvi in méhi (ę) 1. priprava, ki ob stiskanju in raztegovanju dovaja za gorenje potrebni zrak: v kovačnici se je pokvaril meh; vajenec goni meh / kovaški meh // priprava, ki ob stiskanju in raztegovanju dovaja nekaterim glasbilom potrebni zrak: popraviti meh pri orglah; meh dude, harmonike 2. šalj. harmonika: harmonikar je vzel svoj meh in zaigral / nehaj že nategovati, raztegovati, vleči meh, mehove 3. star. ljudsko glasbilo, sestavljeno iz piščali in meha; duda: godec je pihal na meh 4. po dolgem neprerezana odrta živalska koža: žival je previdno odrl, da bi lahko prodal njen meh // posoda iz take kože za shranjevanje ali prenašanje tekočine, zrnja: nesti kozji, ovčji meh; trebušast meh vina, žita; sesedel se je kot prazen meh / kot psotka ti meh vinski, že spet razgrajaš /.../

séf tudi safe -a [druga oblika sé(j)f] m (ę) predal, omarica v banki za shranjevanje denarja, vrednostnih papirjev, dragocenosti: s silo odpreti sef; hraniti, imeti zlatnino v sefu / bančni sef

ROJSTVO

Pod nebeško kupolo se rodijo in bivajo ljudje, živali in rastline. O novorojenih besedah sanja pesnik. Pesnikovo delo je sestaviti poved. Pesnikov cvet je »cvet marjetice« (poved), ki jo poskuša znova in znova sestaviti. Vedno znova je beseda besed mama. Beseda mama je torej VSEBESEDA (to bomo spoznali drugo leto).

Tabela 2

Nit

Vsak hip se nekdo rojeva:
človek, roža, žival.
Zbor rojenic ne uspeva
vsem zapeti v pozdrav.

Vsak hip je rojstvo dogodek,
v belino plenjic povit,
ko poteče skoz votek
življenja neznana nit.

Z njo neutrudno šiva
(Vidku srajčico?) čas
in se večnost preliva
skoz vsakega izmed nas.

KRATKA OBNOVA	
O čem pesem govori?	
ANALIZA	
ŠTEVILO KITIC	
ŠTEVILO VERZOV V KITICI	
RIMA	Z različnimi barvami pobarvaj rime v pesmi.
PONAVLJANJE	
TEMA	
PESEMSKE SLIKE/ PODOBE/ MOTIVI	
VERZA Z njo neutrudno šiva (Vidku srajčico?) čas	Kdo je Videk v verzu, kaj misliš?
KDO PESEM GOVORI?	
KDO JE AVTOR PESMI?	

NALOGA 2 – obe tabeli pošlji v e-učilnico

DROBTINICE

1

Preberi 10 drobtinic

Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.
Na svetu si, da sam si sonce
in da s svetá odganjaš – sence.

2

Vsi dihamo isti zrak
in vsem kri po žilah polje,
a nihče ni nikomur enak
in vsak je sam svoje veselje.

3

Nobena pot ni ravna.
Nobena pot ni revna,
a vsaka je zahtevna
in tvoja ena sama – glavna.

8

Tisoč in tisoč zvezd je nad nami,
tisoč in tisoč zvez med nami,
da gre po svetu – rama ob rami –
svetloba z nami.

9

Vse teče in teče in se stiša
v tišino. Samo hiša,
v kateri duh biva,
je neminljiva.

10

Ko zamižiš, šele vidiš:
usode trdi prijem.
Ko umolkneš, šele slišiš
besed nenajdenih zven.

4

Toplo je sonce, topla jopica,
topla prijazna beseda,
a najbolj topla deklica,
ko me s srcem pogleda.

5

Vse bolnišnice so nezdravo bele
z vonjem po potu in jodu,
a vse porodnišnice vesele
kljub otroškemu joku.

6

Človek ne dozori
do svojega obraza
brez smeha in čenčarij
in ne brez poraza.

7

Sonce je dolžno, da sveti nam,
otrok, da pomaga očetu,
a edina dolžnost naših mam
je ta, da so dolgo na svetu.

NALOGA 3 – zadnja stran

a) Katera drobtinica je najbolj všeč? Zelo lepo jo prepriši.

Zakaj si si jo izbral? _____

b) Tone Pavček se je rodil leta 1928 in umrl 2011. Je sodobni pesnik. Da končamo z domačim branjem, te čaka še ena naloga. Preglej še enkrat vse pesmi, ki smo jih v teh treh tednih prebirali. Katera ti je najbolj všeč. Napiši naslov pesmi, njeno vsebino (obnovo) in tudi, zakaj si si jo izbral.

c) Tone Pavček ima za nas še eno pesem ..., ki je ni v Majnicah, ampak ...

»Ko hodiš,
pojdi zmeraj do konca.
Spomladi do rožne cvetice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo
lice.
A če ne prideš ne prvič, ne drugič
do krova in pravega kova
poskusi: vnovič in zopet in znova.«

TONE PAVČEK

Kaj ti sporoča?
